

KÖZÉRDÉK.

Vegyes tartalmu heti lap.

M megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetők és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Készítők nem adatkak vissza.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyitlter sora 15 kr.

A nomádok.

Ha Európa valamelyik országának: ugy bizonyára a miénknek bővséges mértékben kijutott abból a szerencséből, hogy kebelére minél több nemzetiségű embert ölelhessen. Nem is említve az ezred éves multtal bíró és egy ezred éven át uralkodott nemzetet, a magyart: van itt német, szász, oláh, szerb, rác, zsidó, tót, olasz, angol, francia és tudja isten, mi minden, kik néha positive, máskor meg negative, de minden esetre befolytak a magyar állami és társadalmi élet, a nemzeti előhaladás és miveltég fejlesztésére.

Hanem van Magyarország területén egy olyan nemzet-törredék, mely bár századok óta lakja e szent földet, századok óta képezi Magyarország lakosságának egyik alkotó-elemét: mégis, ugy szólva, semmit sem tett a végre, hogy magának létjogot biztosítson s tiszteletet és becsületet érdemeljen ki vágyai, törekvései és alkotásai által. A történelem, e nemzet-törredék alakjai közül, egyetlen egyet sem tud felmutatni, ki emelkedett szelleme és kimagasló egyénisége által maradandó nyomokat hagyott volna maga után. Miként az ősök: ugy az utodok is törpék maradtak s nyomtalanul enyésztek el a századok küzdelmeinek közepette. Nincsen cél, mely csalogassa, eszme, mely lelkesítse őket. Épen ezért, jöllehet a társadalom és az állam kötelekei között élnek, mégis azokon teljesen kívül állnak. A miveltégnek, a kulturális törekvéseknek még csak nyoma sincs náluk. De aztán annál több nyoma van azoknak a bűnöknek és félszégességnek, melyeket a törvény üldöz, melyeknek hallatára a józan ész fellázad. — Mindennapi kenyerök a lopás, legnagyobb ellenségük a hatóság. A tisztességes munka, a becsületes foglalkozás előttük érthetetlen valami. A rondaság, a restség, a munkátlanság legismerteseik. A házias élet szentségéről, a férj és feleség, a szülők és gyermekek közötti gyöngéd viszonyról mit se tudnak. Nem ismerik az erkölcsi törvényeket, templomba nem járnak, isten ígétjét nem hallgatják, az üdvösséget

nem sovárognak. Adót senki sem kér tőlük, a közös terhek vitelében soha segédkezet nem nyújtnak, lakásuk változó, néha itt, máskor amott telepednek le, egyszóval: nomádok.

És már, melyik ez a nép?

Könnyű eltalálni. A cigány, mely a 19-ik század vége felé is künn a falu végeken sátoroz. Azt hiszem, ismeri őket mindenki, de hogy ügyöket még eddig soha senki se tette magáévá, az is igaz.

Ujabb időben kezd ugyan a figyelem feléjük is fordulni — József főherczeg cigány nyelvtant ír, egyes érdeklődők ellesik közmondásaikat, meséiket s azokat az irodalom számára feldolgozzák; de mindez még oly kevés, hogy a szükséggel szemben semminek lehet nevezni.

Mindenek előtt az állam, a kormány volna hivatva arra, hogy e népet a civilizáció áramlatába bele sodorja. De az állam csak ugy tehet valamit, ha a megyei és községi hatóságok is határozottan támogatják. Hiszen, a mint a jelen és mult bizonyítja, ezeknek a támogatása nélkül nem tud semmire menni. Hasztalan van kimondva az általános had- és iskolai kötelezettség, mert nem hiszem, hogy látott volna valaki eddigéle egy olyan sátoros cigányt, ki gyermekét taníttassa, vagy magát a katona-kötelezettség alól ki ne vonja! Hasztalan vannak a büntető és fenytő törvény-székek, a kultur-intézmények, mert a sátoros cigány ma is ugyanaz, a mi volt ezelőtt századokkal és ugyanaz lesz századok mulva is, ha csak így hajttnak végre vele szemben a törvények.

Le kell telepíteni, állandó lakhelyre, földmivelésre, becsületes életmódra kell szorítani őket, mert különben nomádok lesznek örökre s nem csinálnak egyebet, mint lopnak, lopnak és mindig lopnak s zavarják azt a társadalmi harmoniát, mely miveltégési tekintetben, kezd mi nálunk is, meghonosulni.

A kormányznak, az egyháznak, a miveltégési egyesületeknek még nagy terük van itt a működésre, rajta tehát!

Márczius 15-ike Nagyenyeden.

A szabadság hajnala felhasadásának nagy napját a Bethlen főiskola ifjusága maga magához és a nagy eszméhez méltóan ünnepelte meg. Az új korszaknak 40 éves évfordulója még lelkesedtebbé tette az ünnepélyt.

Már a kora délutáni órákban hullámzott a nagy közönség a város-ház szinterme előtt, midőn a nemzeti színü jelvényekkel ellátott rendezőség vezetése alatt, zeneszó mellett kiindult az alma materből a menet. Belátatlan sokaságu nép csatlakozott az ifjusághoz, mely a vár megkerülése után, a saját és a népzenekar hangjai mellett felment az ünnepély színhelyére. — A kinyitott termet már ekkor oly intelligens — kivált nagyszámú nő — közönség foglalta el, hogy a 3 óra után érkezőknek alig tudott helyet csinálni a rendezőség.

Felhuzatott a függöny s előttünk állott a szinpad nemzeti zászlókkal feldisztitve. Kossuth Lajos arczképével. A program első számú a helybeli első népzenekar adta elő „Tell Vilmost”, a nála megszokott gyakorlatossággal, a közönség teljes elismerése mellett. — Nyomban reá a theologiai dalkar részéről hangzott fel a Hymnus, egyaránt dícsérve a vezetőt, dr. Farnos Dezsőt és a tagokat.

A zene és ének után a szónak ereje következett. — Tárkányi György theologus szavalt Petőfi „Talpra magyar”-ját, teps és éljenzés között. Utánna Elekcs László olvasta fel emlékbeszédét, — melyet lapunk szük tere miatt, sajnálattal, nem közölhetünk.

S most egy oly jelenet következett, mely sokáig fog még szívünkben élni. A vegyes-dalkar dr. Farnos Dezső vezetése alatt (dr. Farnos Árpád, Balogh Iona, Bokor Klára, Czirner Laura, Nagler Mathild, Boez Irma, Nagler Adél, László Kornélia, Makkai Margit és a férfiak) előadta a „Verbukosok indulóját” oly frenetikus taps között, minőhez fogható rég nem hallottunk. A közönség tüntető tapsai még egyszer a szinpadra szólították a dalkart s ismételnők kellett a szép dalt.

Viharos taps fogadja Szabó Jeóu theologust, a mint kilép a deszkákra, hogy alkalmi ódáját elszavalja. Közönségünk kedvencét mindvégig feszült figyelemmel halgatták s a biblikus ód a egyaránt szerzett babért Szabó urnak, mint szerzőnek és szavallónak.

Az emelkedett ünnepélyt végül bezárta a főiskolai zenekar indulója, melynek végeztével, azzal a tudattal távozott a közönség, hogy az eszme élni fog, mert az ifjuság keblében kitörölhetetlen betűkkel van bevésve: 1848. márczius idusának történelme.

Referens.

Nagyenyedi Borsos János.

Az öreg Baritz J. első pap 1794. tavaszán elhalván s Z. Szabó József, az egyháztanacsnak azon évi október 26-án tartott üléséből, helyére előmozdittatván, az így üresedésbe jött 2-ik papi állomásra, ugyanazon egyháztanácsi ülésben Szegedi János, Mihályi Mihály és Borsos János jelöltettek s a választás napjaul nov. 3-ika állapított meg.

Mi okon történt? nem lehet tudni, előttem legalább az ok ismeretlen, de ugy történt, hogy a papválasztásnak most említett időben megtartása ellen a Bethlen-főtanoda előjárósága tiltakozott s az ügy — eldöntés végett — a főkonsistorium elébe vitett fel. A főkonsistorium az egyháznak adott igazat s még ugyanazon év utolsó napjairól kelt s Keresztes Máté püspökhöz intézett leiratában a papválasztás haladéktalan véghezvitelére utasította az egyházat.

A papválasztás további késedelem nélkül meg is történt s a választás a három kitűnő jelölt közül, Borsos János személyére esett, ki a választást örömmel el is fogadta.

Borsos János született Nagyenyeden 1767. márc. havában. Atyja ifj. Borsos János.*)

Tanulását igen természetesen a szülővárosában fennálló Bethlen főtanodában kezdette. Itt hallgatta a theol. tantolya-not s tett ebből vizsgát kitűnő eredménnyel. — Ezután hitvani ismereteinek gazdagítása céljából külföldre ment s egy évet Svájcban, az akkor nagy hírű bernai egyetemen töltött. Innen 1794 ben szülővárosába visszatérvén, még azon év végén, vagy az ezt követőnek első napjaiban enyedi 2-ik pappá választott.

*) Lásd: „Dezsi László György Naplóját”.

TÁRCZA.

A nagyenyedi ref. templom története

a 16., 17- és 18-ik században.

(Folytatás.)

Keresztes Máté korához mérten igen képzett és művelt ember volt. Ahoz sem férhet kétség, hogy azon korban az erdélyi ref. egyház egyik legkiválóbb szónoka kellett hogy legyen.

Magas színvonalon álló tudományos képzettség, elégséges társadalmi műveltség és kiváló szónoki képesség nélkül nem hívták volna meg papjokul, ugy szólva egymással vetélkedve statusunk nagy és virágzó egyházköz ségei. Ezek nélkül egyházkerületünk annyi kitűnő egyházi férfa mellett nem küzdhetne volna magát fel, a pap által nálunk elérhető legmagasabb állásra — a püspöki méltóságra. Szellemi munkásságának azonban — fájdalom — semmi olyan terméke nem maradt fenn nyomtatásban, avagy kézírásban, melyből tudományos képzettségének mértéke meghatározható lehetne; mely gondolkozása, érzelem és kedélyvilágába betekintést engedne.

Mint már említettem, az elavult Zsolttáros könyv megújítását sem vihette véghez, mi nem is lehet feltűnő, ha tekintetbe vesszük, hogy egy ilyen munkát véghezvitele mennyi nehézségekkel szokott találkozni, mennyi munkát és fáradságot szokott igénybe venni. Azon meggyőződésben vagyok azonban, hogy ő e téren munkásságot fejtett ki s műve befejezésében bekövetkezett halála

gátolta meg, — Zsolttári dolgozatai pedig, az elhunyt után családja körében bekövetkezett zavargások, perlekedések közben megsemmisültek.

A milyen szép, személye iránt közbecsület és tiszteletet szerző volt egyéni élete, papi hivataloskodása, ép oly szomorú és zavaros családi élete. Első nejétől, ennek könnyelmű élete miatt, 1778-ban törvényesen elvált s hogy 5 kiskorú gyermekei, Éva Ádám, Lidi, Rákhel és Rebeka, az anyai gondozást nélkülözni kénytelenek ne legyenek, még azon évben újra nősült, egy Szócs Krisztina a nevű, kézdivásárhelyi születésű hajdon utó vevő feleségül.

Ezen második házasságából 2 fiú és 4 leánygyermek született s így szokatlannul népes család fenntartásának gondolai nehezkedtek vállaira.*)

A püspök elhunytát jelentő szomorú hír vétele után az egyházkerület világi és egyházi képviselői Enyedre siettek s a temetés nagy részvét és megfélelő ünnepélyeségek között ment véghez.

Az erdélyi status emez egykori püspöke porainak nyughelyét emlékkő — fájdalom — nem jelöli. Özvegye Szócs Krisztina, Enyedről szülővárosába Kézdivásárhelyre költözökdött vissza s folytonos vagyougyi perlekedések között élte végig szomorú özvegyességének éveit.

Az egykori püspöknek s enyedi papnak számos le származott vérszerinti rokonai vannak ma is életben Nagybaczonban.

* * *

*) Keresztes Máté családi életére vonatkozó adatokat Révai Pál, jelenleg nagybaczoni lelkész volt szives rendelkezésem alá bocsátá.

Díószeghy Lajos.

A derék emberek, kik életük javát a közügyeknek áldozták fel s kisebb-nagyobb körben, de törhetlen buzgalommal teljesítik hazafiás, sokszor halátlansággal vizonzott kötelességeiket, — randesen idő előtt fejezik be pályafutásukat. Még ha oly kort érnek el, mint Vilmos császár, — még akkor is korán lajtják le fejüket az örök nyugalomra, ha a felmerült feladatok nagyságát és tömegét csak az illetők egyéni ereje, képzettsége és nemes tulajdonai képesek városuk, megyéjük, hazájuk javára sikeresen megoldani.

Díószeghy Lajosban, Abrudbánya városnak folyó hó 7-én igaz részvét között eltemetett polgármesterében bizonyára sokat vesztett a közügy. Menynyi gond, mennyi aggodalom, — a változó politikai helyzet s a nemzetiségi küzdelmek mily eseményeit kellett átélnie s átszenvednie, hogy az erős férfi szíve, 63 éves korában, — végleg felmondja szolgálatát. Múltó hogy megőrizzük e derék férfi emlékeztét s azért szenteljünk ez élettrajzi sorokat emlékeztetőnek.

Gálfalvi Díószeghy Lajos született Abrudbányán, 1825. évi június 6-án. Hason nevű édes atya Abrudbánya város rendőrkapitánya, édes anyja Losteiner Károly volt. A szülők gondos nevelésében részesítették egyetlen gyermeküket. Az akkori időben kiváló tekintélyben levő nagyenyedi főiskolában végezte a gymnazialis tárgyakat; innen M. Vásárhelyre ment jogot hallgatni s ugyanott a vizsgát is dicséretes eredménnyel letévén, erről a kir. ítélő tábla ki is adta 1847. évi június 28-án tartott gyűléséből a bizonyítványt. A 21 éves fiatal ember azonnal közpályára lépett. 1847. évi július 1-től 1848-ig az abrudbányai tanácsnál, mint közigazgatási, a bányatörvényszéknél pedig, mint tiszteletbeli jegyző működött. 1848-ban néhai b. Kemény István főispánna neveztetvén ki, — maga mellé szólította s Nagyenyed védelme érdekében jó hasznát vette mindaddig, míg a haza veszedelme fegyver alá hívta. Beállott a 2-ik honvéd vadász zászlóalj 1-ső osztálya 1-ső századába s számos küzdelemben vevén részt, mint hadnagy tette le Zsibónál a fegyvert. Ezalatt Abrudbányát — 1849. évi május 10-én az oláhok elpusztítván, — vagyona is elpusztult. Őt pedig 1849. szeptember 1-ső napján besorozták a cs. kir. 21. gyalogezredbe s Olaszországba indították. — Itt szolgált, míg 1851-ben 500 frt összeg lefizetése után kiszabadulhatott, visszatért Abrudbányára. Megházasodott. Nőül vevén: Gismann Rozát, kivel boldog házasságban élt. Családjá, — mely még 3 fiúból, 3 leányból állt fenntartásáról kellett gondoskodni s ezért 1853. november 29-től 1857. november 1-ig városi tanácsos, 1862-től kezdve városi törvényszéki tanácsos, — 1872-től kezdve rendőrkapitány volt. 1878-ban pedig polgármesterré választották. **A l d á s e m l é k é r e.**

IRODALOM.

Mihályi Károly.

Egy könyv fekszik előttem, melynek címe „Erkölcsei rajzok” s írja az évekkal ezelőtt elhunyt Mihályi Károly, a philosophia volt tanára az enyedi collegiumban. A könyvre az van írva, hogy a hírneves tanárnak e művét volt tanítványai rendezték sajtó alá és illetőleg adták ki.

„En N. Enyedi Borsos János — írja sajátkezleg a szászvárosi ref. egyház anyakönyvében — minekutánna a papi szent hivatalra czélzó tanulásomat a szép Bernai virágzó Helvécziai akadémiában 1794. elvégeztem volna, onnan való visszajövetelemmel a nemes n. enyedi ref. szent Ekkliától a 2-ik papi hivatalra meghívtam” stb.)*

Borsos három évig s néhány hónapig volt az enyedi templom szószékének kiváló szónoka. A templom átalakítás munkája, mikor enyedi papi hivatalát elfoglalta, már javában folyt s ő a személye iránt nyilvánuló általános szeretetet és ragaszkodást felhasználta arra is, hogy hivatás építkezési munkálatok folytatásához szükségeltető anyagi áldozatok meghozatalára buzdítsa, lelkesítse. — Általán ezen években az egész egyház figyelme s így a papok figyelme is a templom átalakítására irányult; erejének javarészt mindenki ezen szent ügyre fordította, munkásságának legnagyobb részét ez vette igénybe.

Szigethi Sámuel szászvárosi első pap előredővén s e miatt papi hivatala folytatását nem bírván, Borsost a szászvárosi egyház 1798. szept. 13-ról, Szigethi mellé nem annyira káplánul, mint helyettes papjaul hívta meg. „Az enyedi egyházat Isten kegyel, me segedeimmel által — folytatja bejegyzését — 3 esztendeig szolgálván, a sz. városi nemes szent Ekklesiától 1798-ik esztendő szeptemberének 13-ik napján a n. nagyerdemű tiszt. és tudós első pap T. Szigethi Sámuel ur substitutussának meghívtam.”

Borsos a szászvárosi egyház kitüntetett meghívását el is fogadta s az enyedi egyháztól, még azon hóban búcsút vett. Az öreg Szigethi 1804-ben elhalván, a szászvárosi egyház azon évi december 19-én Borsost rendes 2-ik papjaul választotta.

*) Ince János sz. városi első pap szives közlése alapján.

Övék tehát az érdem s nekik köszönhetjük, hogy a nagy tudomány és páratlan szerénységű tanárnak e kincs garmadája a jövő és minden idők nemzedékének átadott. A könyv kiállítására izléses s becsületére válnék — nemcsak az enyedi Wokál János nyomdájának, hanem a budapestiek közül bármelyiknek is.

„Erkölcsei rajzok” cím alatt a könyv 18 egyházi beszédet tartalmaz, melynek ajánlását azzal kezdem, hogy a ki az olvasásába bele kezd, addig le nem teheti, míg el nem olvasta az utolsó sorig. Pedig ez nagy mondás a mai realis világban; ma, a mikor még a legkitünőbb regényt is sokszor letesszük, míg végére jutunk. Engedelmet kérek e profán hasonlatért, de az igazságot nem szoktam csúzni-csavarni s ez esetben annyival kevésbé, miután nem én vagyok annak az oka, hogy például a szenzációs regények kapósabbak, mint az egyházi beszédek.

En csak egyszerűen konstátálom tehát a tény, a nélkül, hogy e helyen bírálai akarám e körülményt.

Es még egyszer ismétlem, hogy olyan predikáció gyűjtemény ez, melylyel olvasva az ember el nem telhetik eléggé.

Friss, mint a forrás vize, éltető, mint a hegyi levegő. Irálya tömör, választékos s a mellett világos. Logikája bámulatosan egyszerű és mégis oly meggyőző, hogy e logika ugyszólván számtani eszematlansággal bizonyítja be azon ethikai tételeket, melyek más kezekben legfeljebb philosophiai hypothéziseknek látszanának.

S azoknál ezen egyházi beszédek kenetteljesen individualisak és szellemesek. Pedig én, ki ismerem Magyarországnak nagyon sok egyházi szónokját — jóformán már ahoz vagyok szokva, hogy a templomi beszédek alatt másfél gondolkodok, mert a sok beszédben oly ritkán találok eredetiséget, szellemet, őszinteséget, vallásos közvetlenséget, meggyőződést!

Hanem e helyett találom konvencionális frázisokat, elkoptatott hittételeket, neveléses módozást, banális okoskodást, tehetetlen akaratot, sajnálandó epigonokat.

Sietek kijelenteni, hogy ez általános kritika álól minden tekintetben kivételek a mi enyedi papjaink s bocsánatot kérek tőlük, hogy a papi funkciót enyudire kívántam megvilágítani. Hiszen a mi papjaink felől ugy is mindenki tudja, hogy ők a kritikán minden tekintetben felül álló egyházi szónokok s hogy méltán sorakoznak a kolozsvári hírneves kapacitásokhoz, a Szászokhoz, a kik mellett az ismertek közül megemlíthetem még természetesen Szász Károlyt és Filo Lajos nagykörsi papot.

Kritikám természetesen azokról nem szól, a kiknek működését és tehetségét egyáltalán nincs szerencsém ismerni, valamint nem érinti azokat sem, a kik a maguk egyházközségeik tetszését, megelégedését bírják.

Semmi féle pályán sem lehet minden ember nagy tehetségű, magas szárnyalású. Ezek mindenütt csak kivételesen találhatók. De azért se nekem, se senkinek nem hibája az, ha tekiutetével keresi az ideált.

Mihályi Károlyban, a ki a mienk volt, megtaláltam egyik ideálmot, s ezt kimondhatom a boldogság egy nemével, mert engemet az elfoglaltság vádja sem érintet, miután soha sem voltam tanítvány.

De vissza térek a könyvre.

Három év multával az első papi állomásra vitetett elő s lett egyszersmind az ottani kapitulum dekanja.

Igy jutott ezen tehetséges pap, alig 40 éves korában, aze rdélyi ref. status hasonlíthatatlanul legjövendelmesebb papi állomásához, tisztán önére, kiváló tehetségei alapján.)*

Ezen fényes javadalmazással egybekötött papi állomáson szolgált Borsos a szászvárosi egyházat és kapitulumot híven és becsülettel 1821. márcz. 9-én bekövetkezett haláláig. — Csak 54 éves volt, mikor elhunyt. — Szülővárosa ref. egyházáról sem feledkezett meg. 1803. január 4-ről jelentékeny összeget küldött Vásárhelyi Sámuel Enyed fordításának akkori physicus kezéhez, hogy ezen összeg fordításának a ref. templom átalakítási költségeinek részbeni fedezésére.

Irodalmi munkásságának nincs semmi fennmaradt emléke. Egyházi beszédei, melyek nyomtatásban megjelentek, mert alig férhet hozzá kétség, hogy jelentek meg, — általánosan divó gyakorlat lévén az ő korában is, hogy a kiválóbb papok, sikerültebb egyházi beszédeiket, önálló füzetekben a nyilvánosság elébe bocsássák, papi munkásságának ezen emlékeit szétépte, megsemmisítette az idő, a gondozatlanság, megsemmisítették a hazánkban — elhunytá óta — átvonult viharos események.

Egyenes ágon leszármazott örökösai is kihaltak s így ezen egykori hírneves papnak neve és emléke a feledékenység homályában kezd eltűnni.

*) (Folytatása következik.)

*) A szászvárosi egyház első papi állomásának évi jövedelme azon időkben a 10,000 v. magyar forintot is jóval felül multa. Az akkori életviszonyokhoz mérten nagyobb fizetés, mint a magyar állam bármelyik miniszterének évi fizetése. Volt eset, hogy Hegedűs Sámuel tordosi papi évi dízámját 10,000 ezüst huszas kézpénzért adta el, holott a tordosi papi évi dízámja érték tekintetében a szászvárosi első papi évi dízámjával soha sem ért fel. Most már ezen egyházakban is mások a viszonyok.

Megvallom, hogy épen a felhozott körülményeknél fogva Mihályi predikációit nem minden előítélet nélkül vettem kezembe. Tudva, hogy a szónok a bölcsészet tanára volt, féltem, ha nem is épen a bombasztoktól, frázisoktól, alpáthosztól, hanem valóságosan — a phylozophiától. Azt gondoltam magamban, hogy a szónok nagyon phylozophiai lesz. És épen az ellenkezőt találtam. A megboldogult szónok beszédei — okosak. Vagyis nem a tartalom phylozophikus, hanem csak a forma. Maga a tartalom realis, az életből vett. S a bizonyítási mód a eszematlanság logika. A szónok valósággal megdöbbenté az embert az ő tudásával.

Magával ragad és mi boldogan követjük őt, mert látjuk, hogy nálla még a hit is tudással izmosul.

A meggyőződésnek enynyi tüzet, a eszematlanság argumentumoknak ilyen világos kombinációját, az őszinte lelkesülésnek enynyi melegét csak apostolokban kereshetjük.

A ki tele van beteges philosophiai feltevésekkel, a kinek hite ingadozik vagy a physikai és erkölcsi élet chaosában nem tud eligazodni, a ki tart valamit keresztényi dicsőségére, az olvassa el e könyvet és egy új világ nyílik meg előtte és mindent fog tudni.

Többet ennél nem mondhatok.

Sólymosi Elek.

VEGYES HIREK.

— **Rectificatio.** Lapunk folyó évi márczius 11-iki számának ezen rovatában megemlíttük azon sajnálatos esetet, mely Boér Béla és Beöthy Algernon orsz. képviselők között a tettelegességig menő módon történt. Ugy irtuk meg, a mint az „Ellenzék” s több pesti hirlap után informálva voltunk. — Illetékes informatio alapján meggyőződést szereztünk arról, hogy nsgos Boér Béla orsz. képviselő ur oly provokáló módon Beöthy A. ellenében nem lépett fel, mely nevezett képviselő tettelegességre indíthatna volna; — tudomást szereztünk, hogy őt arezulütés nem érte és felvilágosítást nyertünk, miszerint nem arról folyt a vita, hogy Tiszta minister-elnök érdemes ember-e, vagy sem. — Minél fogva, örömtünket fejezve ki, hogy jelzett cikkünkben foglalt véleményünk rektifikálására. — a tények valójának megfelelően alkalom nyújtatott. — visszavonjuk észrevételeinket. — **Szerkesztőség.**

— **Kinevezés.** Főispán ő mlga, az egészségügyi bizottság meghallgatása után, dr. Bocz Józsefet igazgató főorvossá, dr. Farnos Árpádot segéd s kezelő orvossá nevezte ki a megyei nyilvános kórházhoz.

— **Kinevezés.** Róth Keresztély Gyulafehérvári rendőrkapitány állomásáról lemondván, főispán ő mlga helyébe Roska József, közbeszülésben levő városi tanácsost nevezte ki.

— **Választás.** A megyei ipartanács reudes tagjairá Czirner Józsefet és Salmen Frigyeset, — póttagokká: ifj. Winkler Jánost és Dunai Albertet választotta a közgazgatási bizottság.

— **Megei utbiztosokká** választottak a közigazgatási bizottságnak folyó hó 14-én tartott gyűlésében: Károly János a magyarigeni járásba. — Dancs Mózes a nagyenyedi járásba. — Rácz Elek és Bedő Sámuel a m. ujjvári és n. enyedi járásba. — Verköczy Károly az alvinczi járásba. — Ince Lajos a balászfalvi járásba. — Szalanczy Domokos a kis-enyedi járásba. — Fehérvári József a verespataki járásba. Szolgálatuk április hó 1-én kezdődik.

— **A Bethlen-főiskola ifjusága** 15-én este szépen sikerült közvacsorát rendezett Sándor Miklós jó nevű vendéglőjében, 60 tag részvételével. Makkai Domokos, Váro Ferencz, dr. Farnos Dezső és Zaida János tanárok jelenlétében. Az első tisztot Makkai Domokos mondotta Kosuth Lajosra.

— **Az E. M. K. E.** folyó hó 12-én érdekes gyűlést tartott. — A folyó évre számos segélyt szavazott meg. Nagy bajt okoz az ev. ref. püspök esökönyös magatartása, minélfogva a szegény marosmenti ev. ref. egyházközségeink a megszavazott segélyt nem vehetik igénybe. Reméljük azonban, hogy követve a többi egyház példáját, — a megfelelő egyezsége hajlandó lesz.

— **A vízáradások** a rózsányos hóolvadás következtében mindenütt nagykarokat okoznak s a közlekedést sok helyt meggátolják. A maros évek óta oly roppant mennyiségű jeget nem vetett ki partjaira, mint most. Csombordnál. Szentkirálynál nagy jégtorlaszok emelkednek; a közlekedés megnyitására közmunka lett kirendelve. Az idő folyton derült s meleg.

— **32 000 forint** értékű kavics termelendő és szállítandó a vármegye utjaira. — Az ajánlatok április hó közepén lesznek az egyes utronalok szerint beadaudók. Nagyon kívánatos lenne, ha az utronalok mellett levő községek jobb módú lakóai összeállanának s kivenének a szép jövedelmet biztosító vállalatot kisebb-nagyobb részletekben. Most a szorgalmas toroczkoják. járaiak, sőt tordaiak szállítják a kavicsot és éppen csak a mi népünk lenne oly tunya, hogy az általa fizetett összegek nagyobb részét magának ily módon ne bírja vissza szerezni. Mily sok időt veszteget el dologtalanul; holott jó móddal értékesítve marhája fuvarját is, — tisztességes vagyont bírna évek során át gyűteni. Főszolgabíránk s körjegyzőink felvilágosításai s biztatásainak talán lesz részben sikere.

örülményeknél
ötlet nélkül
leszhet tanára
ol. frázisoktól,
szophiától. Azt
egyön plilozo-
A megboldo-
em a tartalom
a tartalom
a csalhatatlan
4 embert az ő

osí Elek.

rezius 11-iki
n sajnálatos
gernon orsz.
don történt.
b pesti hírlap
ratio alapján
Boér Béla
hy A. elle-
őt tettleges-
nk, hogy őt
nk, miszerint
inister-elnök
örömlőket
féleményünk
őn alkalom
zárkészség.
egészségügyi
fet igazgató
vossá nevez-

y Gyulafé-
főispán ő
lásben levő

des tagjaivá
pótagokká:
otta a köz-

őzigazgatási
Károly
és a nagy-
Sámuel a
z y Károly
sfalvi járás-
járásba. —
Szolgálatuk

n este szó-

Miklós
Makkai
s Dezső
első toszot
Lajosra.
kes gyűlést
azott meg.
agatartása,
yházközse-
k igénybe.
az példáját.

következ-
edést sok
aut meuy-
ost. Csom-
melkednek;
kürendelve.

relendő és
blatók ap-
berint be-
asiók mel-
ak s kiven-
ob-nagyobb
áraiak, sőt
mi népünk
k nagyobb
rezi. Mily
óddal ér-
gyont bir-
rjegyzőink
sikere.

— Egy hazai gyógyforrás. Budapesti levelezőnk a következőket írja: A legjobb és leghatásosabb gyógyszer mindenesetre az, melyet a természet bocsát a maga öserejében az ember rendelkezésére. Innen van, hogy a természetes ásványvizek használata az orvosi tudományok napról-napra hasznosabb szolgálatot tesz, de éppen ez oknál fogva rendkívül fontos, hogy ezek, nevezetesen a hasbajtó ásványvizek, természetes és elismert forrásból eredjenek. Nem hisszük, hogy volna valaki, aki Loser testvérek budai Rákóczykeserűvizének gyógyhatását és előnyeit ne ismerné. A bel- és külföld leghíresebb vegyészei és orvosai a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a víz kitűnő gyógyhatásáról, 12 kiállítás első kintételekkel halmozta el és mind az öt világrészen vannak a viznek főraktárai. A kik a vízzel kísérletet tettek, meggyőződtek arról, hogy gyógyhatásra nézve minden más hasonló vizet felülmul és valamennyi szakférfi megegyezik abban, a mit Tichborn dr. híres londoni tanár a vizről mondott hogy „Nem létezik forrás, mely oly nagy mennyiségű ásványi sókat tartalmaz és oly előnyökkel bír, mint a budai Rákóczy forrás“. Kapcsolatban felemlítjük, hogy e forrás tulajdonosai indítatva érezték magukat az orvosokat és a közönséget figyelmeztetni, hogy némely forrástulajdonos az utolsó időben gyenge ásványvizét a Rákóczi-keserűvizéhez hasonló vignetákkal akarja forgalomba hozni. Ennek következtében figyelmeztetünk mindenkit, hogy vásárlásnál a „Budai Rákóczykeserűviz“ felíratra ügyeljen.

CSARNOK.

Király és testvér.

(Irtá Rochefort. Francziából fordította V. D.)
(Folytatás és vége.)

Zsófia hercegnő, Károly és Erzsébet együtt kérték Eriket, hogy ne keltsen feltűnést; hanem mindezen esengésre hallgatag marada.

— Felső, gondolkozni hagyom, mielőtt itéletet mondana, hogy kettőnk közül melyikünknek van igaza; visszajövök majd, a midőn ezen palota ajtóit előttem nyitva állanak és a mikor nem leszek kénytelen attól tartani, hogy lealáztatom, a midőn ide belépek, — szóla János herceg, távozni akarván.

— Nehogy eltávozzék János herceg, — szóla, — ez ellen határozottan tiltakozom.

— Tehát fogoly vagyok? — kérdé János herceg, megállván.

Az őrnagy, főhadnagyok, alhadnagyok Wodennel együtt bejöttek a terembe.

— Beszélőttem önöket egy pillanatra, hogy itt jövátegyünk az ön hibáját herceg ur; nem akart nekünk elégtételt adni, sem a kapitánynak, sem nekem, sőt megalkodottsága egész ellenállással változott. A bocsánatkérésnek tehát, a melyet még mindig követelek, nyilvánosan kell megtörténnie és így, következőleg csak súlyosbított büntetése a szégyen következtében, a melylyel kívántam önnek kegyelmet adni. Beismeri most már, hogy igazam volt?

— Nem ismerem! — válaszola János herceg. — Én herceg vagyok, a hadseregénél én vagyok ezen urnak felsőbbje. Neki számadással nem tartozom katonai szolgálatbani eljárásomért.

— Tisztek, — szóla a király nyugodtan — vegyék el János hercegnek a kardját.

E parancsoló rendeltre a hercegek és hercegnők arcán élénk nyugtalanság látszik.

— Most — szóla a király, fel a alá járván a teremben — nyissanak fel minden ajtót, hogy testőreim mind idejöjjenek.

Háromszáz ember töltötte meg azonnal a király szobája melletti nagy termet. A három nagy ajtó, mely ettől elzárta, feltáratott és a katonák így lönek szemtanúi a most történteknek.

Erik középre állott s szóla a katonákhoz:

— Barátaim! méltatlan sérelem esett önökön mindnyájukon, egyik legjobb, legtisztelteméltóbb előljárójuk által; az, a ki magát vétkessé tevő a visszaélés következtében, ez az én testvérem, a főtábornok. Összehívtam önöket, hogy ezt jövátegyem, hogy mindnyájukat értesísem a visszaélésről; ez által megérthetik önök, hogy igazságszeretemet inkább szemem előtt tartom, mint családom érdekeit és szívem vonzalmaikat. Önök méltányolni fogják tisztelem kifejezését, a hadsereg becsülete érdekében, mely irántami szeretetének anyai bizonyítékát adta már, mely ezer halállal is szembeszállott már érettem ősi hűségével. . . Most, testvér, — tevő hozzá a király, lassu hangon szólván János herceghez. — egyéb nem maradt fenn hercegség részére, mint e kettő közötti szabad választás: vagy enged, vagy azonnal indul az orby-husi erődbe; válasszon.

— Engedj bátyám, — szóla Erzsébet hercegnő, lassu hangon.

— Jól van, nem bánom, engedek, — válaszola János herceg nővérenek.

A herceg mosolygó arczzal, ellenvetés nélkül közelgetett Wodenzhez és oly őszinte hangon szóla hozzá hogy zavarba hozta még a királyt magát is.

— Kapitány ur, nagyon fájlalom, hogy őnt megsértettem; reményem, hogy ön nagylelkűleg megbocsáttand nekem.

— Oh hercegem, — szóla a kapitány, — feláldozom mindenemet, a mit csak kér; kérem, hogy felejtse el. . . .

— Jól van, jól van! — vágott közbe a király, — most édes testvér nyujtsd Woden urnak jobbodat.

— Szívesen királyom. — Es egymásnak nyujták jobbjukat.

— Woden ur, ugy hiszem, hogy nem fogja őnt semmi keserű emlék sem fűzni többé ezen eseményhez, — szóla a király. — Testőrségem kapitánya ezentul ugy hiszem, nem illet senkit sem szemrehanyással, mert ő nincs többé; ezennel tudtára adom, hogy ön őrnaggyá neveztetett ki. János herceg, — folytató Erik. — hercegséged szabad. Nővéreim Isten veletek! — Uraim! tovább nem tartóztatok fel senkit sem.

Mindenki, mélyen meghajolva, tisztelettel távozott.

Felelős szerkesztőség:
Dr. MAGYARI KÁROLY
SZILAGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Nemes gyümölcsfa-oltványok

a nagyenyedi gyümölcsészeti egyesület által kiválasztott kitűnő fajokból. 3—4 évesek. Osztagozva darabja 15—30 kr. Egyleti tagoknak 10% árlés számítás.

Almafajok: Batul, Ponyik, Piros Gyógyi stb.

Körtefajok: Nyári és őszi Bergamot, Pendár, Sándor ezár, Ferdinánd Trónörökös, Bezy de May, Gróf Zichy Ottó stb.

Szilva: Besztercezi.

A fajok minőségéről az egyesület jótáll.

Megrendelés dr. Winkler Albert egyleti pénztárnoknál Nagyenyeden eszközölhető. 1—3

Árlejtési hirdetmény.

Alsófehérmegye tekintetes közigazgatási bizottsága folyó évi márczius hó 14-én tartott ülésében 228-ik szám alatt kelt határozatával, a vármegye területén fekvő törvényhatósági utakon, az 1888-ik évre szükséges fedanyagnak, az alább megnevezett utzakaszokra kiirt mennyiségben és költségösszeggel vállalati úton leendő termelését és helyenként szállítását is engedélyezte:

A) Az alvinezi járásban.

1. A Gyulaféhevár-abrubbányai hadászati ut 3.5—14.5 kmtr. szakaszára 435 kétköbméter tartalmu rostált patak-kavics termelését 948 frt 30 kr.

B) A balázsfalvi járásban.

1. A Gyulaféhevár-balázsfalvi hadászati utnak a mihálczfalvi révtől a balázsfalvi vasuti állomásig terjedő szakaszára

a) 440 kétköbméter tartalmu rostált kavicsalom termelését 959 frt 20 kr,

b) 450 kétköbméter tartalmu rostált kavicsalom termelését 1365 frt 30 kr.

2. A Tövis-vizaknai törvényhatósági utra a mihálczfalvi révnél 720 kétköbméteres rostált kavicsalom termelését 1569 frt 60 kr.

C) A magyarigényi járásban.

1. A Gyulaféhevár-abrubbányai hadászati ut 18—54 km. közti szakaszára 920 kétköbméter tartalmu törött mész vagy kovakó-halom termelését és szállítását 4099 frt 06 kr,

2. A hegyaljai törvényhatósági utra 435 kétköbméter tartalmu rostált kavicsalom termelését 765 frt 60 kr,

3. A Gyulaféhevár-balázsfalvi törvényhatósági utnak a mihálczfalvi révig terjedő szakaszára 260 kétköbméter tartalmu rostált kavicsalom termelését és egy részének szállítását 552 frt 80 kr.

D) A marosújvári járásban.

1. A Magyareresztve-marosludasi törvényhatósági ut m.-ludascsekelaki szakaszára és a m.-ludas-ozdi törvényhatósági utra 680 kétköbméter tartalmu rostált kavicsalom termelését és marosludasig vasuton, onnan tovább pedig tengelyen való szállítását 6542 frt 40 kr,

2. A Nagyenyed-százvami törvényhatósági utnak a marosújvári járásba eső részére 265 kétköbméter tartalmu rostált kavicsalom termelését 593 frt 60 kr,

3. A Magyar-csesztve-m.-ludasi törv.-hat. ut M.-Csucsig terjedő szakaszára 300 kétköbméteres kavicsalom termelését és szállítását 1512 frt — kr,

4. A felső Marosújvár-m.-herepei törvényhat. utra

a) 166 kétköbméteres rostált kavicsalom termelését 5410 frt 36 kr.

b) 528 kétköbméteres rostált kavicsalom termelését és szállítását

E) A nagyenyedi járásban.

1. A Nagyenyed-csombord-háportoni törvényhat. utra 670 kétköbméteres kavicsalom termelését és abból 300 halomnak szállítását 3780 frt 80 kr,

2. Nagyenyed-szászfalu-megykeréki törvényhat. utra 330 kétköbméteres rostált kavicsalom termelését 739 frt 20 kr,

3. A Tövis-mihálczfalvi törvényhat. utra 240 kétköbméteres rostált kavicsalom termelését 534 frt 60 kr,

4. A Nagyenyed-abrubbányai törvényhat. utra 610 kétköbméteres rostált kavics, vagy törött kőhalom termelését 1631 frt — kr,

5. A Nagyenyed-torockői törvényhat. utra 444 kétköbméteres rostált kavics, vagy törött mész-kőhalom termelését 1114 frt 44 kr.

F) A verespataki járásban.

1. A Gyulaféhevár-abrubbányai had. ut. 54—65 km. szakaszára 275 kétköbméteres törött mész, vagy kovakóhalom termelését 748 frt — kr

Összesen: 32866 frt 26 kr.

A fenn elősorolt fedanyag beszerzése és szállításának biztosítása céljából emannel nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik, mely versenytárgyalás az alsófehérmegyei kir. államépítészeti hivatal helyiségében, az 1888. évi április hó 15-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

A versenyezni ohajók felhivatnak, hogy a fentebbi fedanyag termelések és szállításokra vonatkozó zárt ajánlataikat oly formán állítsák ki, hogy minden utirányra külön-külön legyen az árleengedés és a szállítandó kavics mennyisége megjelölve, és így kiállított ajánlatok a költség összegek után számítható 5%-os bánatpénz esatolása mellett, nevezett hivatalhoz — annyival inkább lesznek fenntartandó előtt beadandók, mivel a későbbben érkezettek vagy sürgöny útján tett ajánlatok, figyelembe nem fognak vétetni.

Ajánlatok egyes utzakaszokra is elfogadhatnak, egy boríték alatt csakis egy járásra nézve tehetők meg.

Az ajánlat levélborítékán a járás és az utvonal, melyre az ajánlat tétetik tisztán kiírandó, — oly ajánlatok, melyek nem ennek megfelelően nyujtatnak be, nem fognak elfogadhatni.

Alsófehérmegyei kir. államépítészeti hivataltól

Nagyenyed, 1888. márczius hó 15-én.

Árverési hirdmény.

Az abrudbányai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság által közzétetik, hogy

Abrudbánya—verespataki nehezek pénzalap végrehajtásának Roth Ferenc és társa végrehajtást szenvedő elleni 596 40 kr. tőke, ennek 1853. november 1-től 6% kamata 150 frt 31 kr. eddigi költség és járuléka behajtása végett az abrudbányai kir. járásbíró területéhez tartozó Abrudbánya község 420. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A+ 1. rendszám alatti ingatlanok és tartozékai 1700 frt kiküldési árral Abrudbánya kir. telekkönyvi hatóságánál megtartandó nyilvános bírói árverésen

1888. évi márczius hó 27-én délelőtt 10 órakor

becsáron alól a becsár 10 %-nak a bírói kiküldött kezéhez leendő letétele mellett el fognak adni.

Vevő köteles a vételárnak felét 15 nap alatt, másfelét az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt és ugyanazon naptól számított 6% kamattal együtt a gyulafehérvári kir. adóhivatalnál 39425. számú igazságügyminiszeri rendelet értelmében lefizetni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól

Abrudbányán, 1887. évi november hó 15-én.

László,
kir. aljbíró.

Árverési hirdmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a

marosvásárhelyi kir. ítélő táblának folyó évi 3582. számú végzése alapján Kovács István végrehajtató 62 frt 60 kr. tőke, ennek 1879. évi február 8-tól járó 6% kamata, 18 frt 49 kr. eddigi 4 frt 50 kr. költségkövetelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Kovács Róza, Gazsi Mihályéknak a nagyenyedi 1205. sz. telekjegyzőkönyvben A+ 1. 2. rend 692, 693, 4749 hrszám alatt foglalt fekvésű 637 frt megállapított kiküldési árral alólirt telekkönyvi iroda helyiségében

1888. évi április hó 4-ik napján délelőtt 9 órakor

tartandó nyilvános árverésen kiküldési áron alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kiküldési ár 10 %-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilvánítt értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételár pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után 2 egyenlő részben 30 és 60 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különbösen az árverés megállapított feltételei alólirt tkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Nagyenyed város tanácsánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagyenyeden, 1887. december 22.

alsófh. alisp.

Pályázat.

A nagyenyedi nyilvános megyei kórháznál, a gondnoki állomás folyó évi május 1-én kezdődőleg betöltendő lévén felhivatnak pályázni ohajtok, hogy kellőleg okmányolt folyamodásait

folyó évi április hó 20-ig

hozzám adják be. Javadalom 500 frt évi fizetés s a kórházban természetbeni lakás.

A számvitelben jártas folyamodók előnyben részesülnek.

Alsófehérmegye alispánjától.

Nagyenyeden, 1888. márczius hó 11-én.

Csató János,
kir. tanácsos alispán.

Árverési hirdmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. értelmében, közhírré teszi, hogy

a gyulafehérvári kir. járásbíró 386—1883. számú kiküldött végzése folytán új. Jónás Mihály mint Klarmann Rudolf örökösai gyámja végrehajtató javára Lázár Hermann és neje Lázár Laura ellen 2130 frt tőke, ennek 1882. év december hó 1-ső napjától számított 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaik követelés erejéig kirendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírólalt 12/2—88. lefoglalt és 1059 frt 70 kr-ra becsült a gyulafehérvári határon gyakorló legelési jog 12 marhára, többféle házi butorok, pine oe edények, 7 bivaly ezek közt 4 fejős, 3 ló, 1 lószekér, egy ökör szekér és egy fiaker kecsiből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 952—1888. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Gyulafehérvárt a városi piacon leendő eszközösére

1888. év márczius hó 20-ik napjának délelőtt 11 órája

ujabban határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő

Kelt Gyulafehérvárt, 1888. évi márczius hó 3 ik napján.

Csia Lázár,
kir. bir. végrehajtó.

Új katonai bejelentésekhez

szükséges

nyomatványok

megjelentek, még pedig:

- 1. Jelentkezési könyv. — 14. melléklet a 22. §-hoz.
- 2. Névlajstrom. — 15. melléklet a 22. §-hoz.
- 3. Nyilvántartási jegyzék. 16. melléklet a 22. §-hoz.
- 4. Tartozkodási változási kimutatás. 20. melléklet a 24. §-hoz.

kaphatók:

— NAGYENYEDEN —

WOKÁL JÁNOS

könyvkereskedésében.

Magyarsüllyében

a 68. szám alatti telken

100 szekér széna, 100 szekér szalma,
40 szekér sarju

és

1000 veder különböző évbéli

bor

valamint

500 veder szilvórium

eladó.

Értekezhetni helyt a tulajdonossal.

2-3

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Félévre . . . 7 " — "
Negyedévre . . . 3 " 50 "
Egy órára . . . 1 " 20 "

Egyes szám helyben 4 kr.
Videken 5 kr.

Százalék nem adatik.

Kiadóhivatal:

Budapest, nádor-utca 7. sz., földszint,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztési iroda:

Budapest, nádor-utca 7. sz. I. emelet,
hová a lap szállítani remélő
illető minden közlemény
intézendő.
Bérmentelen levelek csak
ismert kezekről fogadhatók el.
Kéziratok vissza nem adhatók.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek fel
Franciaország részére pedig
John F. Jones & Cie. Párisban,
31 bis, rue du Faubourg
Montmartre.

Pártoktól és kormánytól egyaránt független közlöny.

Nemzeti Pártoktól egyaránt független közlöny.

A ma tíz év alatt, mely a Pesti Hirlap megalapítása óta eltelt, a magyar olvasóközönség rokonszenve évről-évre fokozódó mérvben fordult a lap felé, úgy hogy ma, — mikor a Pesti Hirlap immár tizedik évfolyamát éli, — kétségbevonhatatlanul a legkedveltebb és legelterjedtebb lap Magyarországon.

A hazai közönség e pártatlan bizalma és rokonszenve arról tanuskodik, hogy a Pesti Hirlap mindig híven megtartja azt az irányt, melyet maga elé tűzött.

Független volt eddig s független marad ezután is minden irányban, pártoktól és kormánytól egyaránt.

Erős, öntudatos, magyar nemzeti politika, ez jelszava a Pesti Hirlapnak. Határozottan szembeáll mindazzal, ami e politikának utjában áll, de nyiltan helyesli, ha akár a kormány, akár bármelyik országos párt úgy jár el, a mint azt e politika érdekei követelik.

Ez teszi lehetségessé, hogy a Pesti Hirlap munkatársai közt különböző pártállású kitűnő publicisták sorakoznak. E függetlenségben rejlik a lap ereje, melynél fogva megmondhatja az igazat minden irányban, a kormánynak és azt támogató többségnek ép úgy, mint az ellenzéknek.

A Pesti Hirlap vezérelkei Pulszky Ferenc, új. Ábrányi Kornél, Horváth Gyula, Eötvös Károly, Tórs Kálmán, Schvarcz Gyula, Borostyáni Nándor és dr. Kenedi Géza írják.

Ugyanők dolgozataikkal gazdagítják a tárcarovatot is, melynek rendes munkatársai azokivül: Mikszáth Kálmán (Scarron), Agai Adolf (Csicseri Bors), Bartók Lajos, Tolnai Lajos, Jakab Elek, Kürthy Emil, Reviczky

Gyula, Sebők Zsigmond, Szécsy Ferenc, Sziklay János, Szerényi Hugó stb. Mikszáth Kálmán, ki a „Ház” folyóscájáról immár bejutott a honatyák közé, országos hírre és kedvelésre kapott képviselőházi karcolataiban humorizálja az országgyűlési pártok és notabilitások ferdeségeit — pártkeintet nélkül.

Az élőkön szerkesztett rendes rovatok vezetők: Antalik Károly (országgyűlés és zené), Luby Sándor (napi hírek), Sasvári Armin (külpolitika), Schmittaly József (segédszerkesztő) stb., mindent elkövetnek hogy az olvasó közönség igényeit a legfokozottabb mérvben kielégítsék.

A szerkesztőség élén, mint irányadó és igazgató lapvezér, Légrády Károly laputaladonos-főszerkesztő áll, kinek e térer negyedszázadon át szerzett tapasztalatai garanciát nyujtanak arra nézve, hogy a Pesti Hirlap a lapok versenyében kivított elsőrangú helyet mindig meg is fogja tartani.

Hazai és külföldi rendes tudósítók egész seregén kívül, kik — költségre való tekintet nélkül — minden nevezetesebb eseményről bő táviratokban értesítik a Pesti Hirlap közönségét, a szerkesztőség külön tudósítót küld a szükséghez képest mindenholva (meg az ország határain túl is), csakhogy közönségét első forrásból láthassa el megbízható értesítésekkel.

A Pesti Hirlap színházi és hírvovatata elvitatlanul leggazdagabb valamennyi lapokéi közt.

A külföldi irodalom érdekesebb termékeit — regényeket, tárcarajzokban s beszélgetlyeken — gondosan megválasztva mutatja be.

Nagy gondot fordít a Pesti Hirlap meg a közönség köréből való panaszok s a

mindenki által szívesen olvasott szerkesztői üzenetek közlésére is.

S bár a legdiszesebb kiállításban naponta (a hétfőt kivéve) két teljes ivet — 16 oldal — fölívagott állapotban ad az olvasó kezébe, külön kedvezményül hetenkint meg egy zenemellékletet is kapnak a lap előfizetői, teljesen ingyen. Oly kedvezmény, mint ma egyetlen európai lap sem nyujt közönségének.

Minden kedvezménynek dacára a Pesti Hirlap a legolcsóbb napilapnak méltán mondható, amennyiben havonkint csak 20 kral drágább az ugynevezett kis néplapoknál, melyeknél pedig ötszörte többet tartalmaz.

A Pesti Hirlap előfizetési ára:

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . 7 " — "
Negyed évre . . . 3 " 50 "
Egy órára . . . 1 " 20 "

Előfizetés — legérseztűbben postautalványival — a hó bármely napjától kezdve eszközölhető s az előfizetési pénzek a Pesti Hirlap kiadóhivatalába (Budapest, nádor-utca 7. sz.) küldendők.

Osszetévesztések kikerülése végett azonban csakis PESTI Hirlap irandó cím gyanánt.

Tisztelettel

a „Pesti Hirlap”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Budapest, V., nádor-utca 7.

Levelező lapon nyilvánítt ohajra a Pesti Hirlap kiadóhivatala egy hétig ingyen és bérmentve küldi a lapot mutatványul.

Hetenként zenemelléklet.